

Granskningsutlåtande

Detaljplan för Mariefred 2:7 del av, med flera
Cirkulationsplats Kärnbogatan,
Mariefred, Strängnäs kommun

Victoria Jacobsson
Planarkitekt

Miljö- och samhällsbyggnadskontoret beslutade att sända ut detaljplanen för granskning enligt standardförfarande. Granskningstiden pågick mellan den 6 och 23 september 2024.

Planhandlingarna har varit utställda på Mariefreds bibliotek och på Kontaktcenter i Strängnäs kommunhus samt på Strängnäs kommuns hemsida. Annons med information om granskningen infördes i Strängnäs tidning 2024-09-06. Detaljplanelhandlingarna alternativt endast underrättelse sändes ut enligt sändlista (till länsstyrelsen, kommuner som berörs av förslaget, kända sakägare, känd organisation enl PBL 5 kap 25 § och andra som har ett väsentligt intresse av förslaget).

Under samråd- och granskningsperioden har sju privatpersoner valt att lämna synpunkten: ”Jag har ingen synpunkt och godkänner förslaget.”

Synpunkter som ej kan anses tillgodosedda är:

Samrådsredogörelse, Länsstyrelsen, Bestämmelsen T-trafik ska ändras till VÄG.
Samrådsredogörelse, Lantmäteriet, Bestämmelsen T-trafik ska ändras till VÄG.
Samrådsredogörelse, Trafikverket, Bestämmelsen T-trafik ska ändras till VÄG.
Samrådsredogörelse, Sakägare 1, Plats för in- och utbackning utanför sakägarens fastighet ska möjliggöras.
Samrådsredogörelse, Statens Fastighetsverk, Trafiksignaler ska möjliggöras i korsningen istället för cirkulationsplats.
Samrådsredogörelse, Mavab, Cirkulationsplatsen ska möjliggöra för trafik för bredlasttransporter.

Granskningsutlåtande, Lantmäteriet, Bestämmelsen T-trafik ska ändras till VÄG.
Granskningsutlåtande, Trafikverket, Bestämmelsen T-trafik ska ändras till VÄG.
Granskningsutlåtande, Statens Fastighetsverk, Trafiksignaler ska möjliggöras i korsningen istället för cirkulationsplats.
Granskningsutlåtande, Sakägare 1, Plats för in- och utbackning utanför sakägarens fastighet ska möjliggöras.
Granskningsutlåtande, Privatperson 2, Trafikljus för gående/cyklister ska finnas vid övergångsställen i cirkulationsplatsen.

Inkomna synpunkter	Datum	Synpunkt	Synpunkt tillgodosedd
Statliga myndigheter och kommuner			
Länsstyrelsen	2024-09-23	Nej	-
Statens Geotekniska institut	2024-09-12	Nej	-
Lantmäteriet	2024-09-16	Ja	Delvis
Trafikverket	2024-09-23	Ja	Nej

Kända sakägare, känd organisation av hyresgäster och andra med väsentligt intresse av förslaget			
Statens Fastighetsverk	2024-09-17	Ja	Delvis
Sakägare 1	2024-09-23	Ja	Nej
Övriga myndigheter, företag, sammanslutningar och enskilda			
Privatperson 1	2024-09-06	Nej	-
Privatperson 2	2024-09-09	Ja	Nej
Privatperson 3	2024-09-15	Nej	-
Privatperson 4	2024-09-16	Ja	Ja
Mariefreds hembygdsförening	2024-09-23	Nej	-
SEVAB VA	2024-09-25	Ja	Ja

STATLIGA MYNDIGHETER OCH KOMMUNER

Länsstyrelsen

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen bedömer att detaljplaneförslaget överensstämmer med översiktsplanen enligt 4 kap. 33 § p.5 PBL.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inget ytterligare att tillägga i fråga om hur planförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen och bedömer, med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:
Synpunkten noteras.

Statens geotekniska institut

SGI hade under samrådsskedet inget att erinra mot planförslaget.

SGI har fortsatt ingen erinran mot planförslaget.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:
Synpunkten noteras.

Lantmäteriet

Lantmäteriet har inga synpunkter på de aktuella planhandlingarna utöver de synpunkter som lämnats i samrådsskedet.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:
Kommunens svar på Lantmäteriets tidigare synpunkter finns att läsa i samrådsredogörelsen. Synpunkten noteras.

Trafikverket

Trafikverket anser generellt att en väg är ett typiskt allmänt ändamål. Trafikverket vidhåller därför att den allmänna statliga vägen bör planläggas som allmän platsmark, med bestämmelsen Väg.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

I den av Boverket framtagna föreskriften (2024:5) om detaljplan finns ingen skrivelse om att användningsbestämmelsen Trafik inte kan innefatta allmän trafik därför gör Strängnäs kommun bedömningen att bestämmelsen T-trafik är möjlig att använda på platsen.

Strängnäs kommun är inte ägare av fastigheten Mariefred 2:7 som omfattas av Stallarholmsvägen eller Kärnbogatan. Den del av fastigheten Mariefred 2:7 som innehåller planområdet har idag vägrätt vilken inte kommer förändras genom detaljplanens genomförande. Kommunen äger fastigheten Mariefred 2:1 som har upplåtits till Trafikverket genom avtal.

I angränsande detaljplan "0486-P11/5, Mariefred 2:1, Hammarängen" är dessa vägar också belägna inom Trafikområde, T, vilket på ett enkelt vis tydliggör var kommunen är ansvarig för drift- och underhåll av allmän plats och var Trafikverket har ansvaret. Det finns i dag inget problem kring den planbestämmelsen trots att vägarna avser allmän körtrafik som då enligt rekommendationen bör planläggas som allmän platsmark. Det krävs inte markåtkomst för att genomföra detaljplanen då endast kommunens fastighet är berörd av förändringen, merparten av rondellen ligger inom befintligt vägområde där Trafikverket har vägrätt. Planbestämmelsen T-trafik är därför att föredra eftersom inlösenreglerna enligt 14:14 PBL då inte behöver tillämpas. Inlösenkyldigheten är ovillkorlig och gäller så länge som detaljplanen gäller vilket då skapar en onaturlig gränsdragning mellan fastigheterna samt merkostnader till ingen nytta.

KÄNDA SAKÄGARE, KÄND ORGANISATION AV HYRESGÄSTER OCH ANDRA MED VÄSENTLIGT INTRESSE AV FÖRSLAGET

Statens fastighetsverk

Granskningsyttrande över förslag till detaljplan för Mariefred 2:7, del av, m.fl. 'Cirkulationsplats Kärnbogatan', Mariefred, Strängnäs kommun

Inledning

Statens fastighetsverk (SFV) har mottagit inbjudan till granskning av förslag av rubricerad detaljplan. Planens syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för att kunna upprätta en cirkulationsplats i korsningen Stallarholmsvägen/ Kärnbogatan i Mariefreds tätort, Strängnäs kommun. SFV yttrar sig som sakägare med grannfastighet till planområdet. SFV har tagit del av allmänt tillgängligt material på kommunens webbplats.

SFV:s uppdrag och fastigheter SFV är en myndighet som förvaltar vissa delar av statens fasta egendom. SFV:s uppdrag beskrivs i myndighetens instruktion och årligt regleringsbrev. De fastigheter SFV ska förvalta är de som staten långsiktigt behöver för speciella ändamål, fastigheter som är av stort kulturhistoriskt värde för vilka staten har ett särskilt ansvar, fastigheter som under århundraden har tillhört kronan eller har donerats till staten.

SFV förvaltar cirka 4000 byggnader för olika användningar och en sjundedel av Sveriges markyta. SFV har ett långsiktigt förvaltningsperspektiv och många av SFV:s objekt är statliga byggnadsminnen (SBM) med Riksantikvarieämbetet (RAÄ) som tillsynsmyndighet. I direkt anslutning till planområdet förvaltar SFV fastigheterna Mariefred 2:7 och Gripsholm 4:1 med det statliga byggnadsminnet Gripsholms slott.

SFV:s synpunkter

SFV föredrar en signalreglerad korsning i stället för cirkulationsplats, vilket inte tar lika mycket mark i anspråk. Detta påtalades i samrådsyttrandet daterat 2023-12-20 och SFV vidhåller ståndpunkten.

SFV har sedan samrådet fortsatt gestaltningsdiskussionen i dialogform med kommunens företrädare och Trafikverket. Denna dialog har varit konstruktiv med möjlighet att i tidigt stadium fått lämna synpunkter på flera viktiga avväganden.

Om Trafikverket förordar en cirkulationsplats ur trafiksäkerhetsskäl önskar SFV se gatsten framför betong, en låg rondellprofil med en grön mittdel som smälter in i den omkringliggande kulturarvmiljön. SFV påminner om att åtgärder inom SBM, som till exempel ny dragning av gc-väg, behöver tillstånd från RAÄ. Denna är reglerad genom nyttjanderättsavtal som behöver ändras vid en ändrad utformning.

Yttrande

Det är för alla typer av trafiklösningar viktigt att vägtekniska delar utformas med omsorg och i relation till den kulturhistoriska miljön. Gestaltningen bör vara enkel och anpassad till kulturmiljöernas värden. Det är kulturmiljön som ska tala för sig, inte själva cirkulationerna eller vägarnas belysning och eventuell utrustning såsom skyltar.

De övriga in- och utfarter som idag finns till SFV:s fastigheter i Mariefred förutsätter SFV fortsatt ska kunna användas som idag och bibehålla samma funktioner för åtkomst av fastigheternas olika delar.

(...)

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

SFV föredrar Trafiksignaler framför cirkulationsplats

Samhällsbyggnadskontoret på Strängnäs kommun bedömer att en signalreglerad korsning varken är tekniskt genomförbar eller lämplig i korsningen Stallarholmsvägen/Kärnbogatan.

Bedömningen bygger på följande argument:

- 1. En signalreglerad korsning skulle innebära att "vägtekniska delar" såsom belysningsstolpar men även stolpar med signalreglering behöver uppföras i korsningen. Det kommer att behövas ca 8 signalreglerade stolpar i korsningen, en sådan lösning skulle innebära ett större ingrepp i det statliga byggnadsmiljöet och kulturmiljön än en cirkulationsplats. Sammantaget gällande inverkan på kulturmiljön gör Samhällsbyggnadskontoret bedömningen att den föreslagna cirkulationsplatsen har en mindre inverkan på kulturmiljön.*
- 2. En signalreglerad korsning är inte tekniskt möjlig med hänvisning till att en signal behöver uppföras vid en privat bostadsfastighet och en sådan lösning skulle inte bidra till att underlätta de trafikmängder som förekommer på platsen vare sig nu eller i framtiden. Cirkulationsplatsen vid aktuell korsning (Stallarholmsvägen/Kärnbogatan) är ett led i totalt tre nya trafiklösningar längs med Stallarholmsvägen. En signalreglerad korsning skulle innebära att korsningen vid Kärnbogatan skulle stoppa upp trafiken och därmed leda till*

att de andra trafiklösningarna inte bidrar till att underlätta trafiksituationen.

SFV önskar att material och utförande ska anpassas till den omkringliggande kulturarvsmiljön

En gestaltningsdiskussion har förts inför genomförandet av cirkulationsplatsen. Detaljplanen reglerar inte utformning av marken på det sätt som föreslås i yttrandet. Det kommer att hanteras i det efterföljande projekteringsprojektet utanför detaljplaneprocessen.

Precis som Statens fastighetsverk säger har det skett en tät dialog med Trafikverket och kommunen. Dialogen mellan Statens fastighetsverk och Trafikverket kan fortsätta även efter att planen vinner laga kraft för att säkerställa gestaltningsfrågorna i genomförandet.

Länsstyrelsen, som har överprövningsrätt för riksintressen, gör i sitt granskningsyttrande bedömningen att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas. Därmed anser kommunen att det inte är nödvändigt att reglera utformning av cirkulationsplatsen i plankartan.

Åtgärder inom SBM – nyttjanderättsavtalet – behöver ändras vid en ändrad utformning

Information om att servitutsavtalet för gång och cykelvägen behöver kompletteras finns inlagt under rubriken genomförandefrågor i detaljplanens planbeskrivning.

In och utfarter till SFV:s fastigheter ska bevaras

Samhällsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kommer att påverka in- och utfarter för SFV:s fastigheter.

Sakägare 1

Föreslagen plan som presenteras är inte ett hållbart alternativ för vår fastighet pga. att utfarten utgör en av infarterna i rondellen och således inte möjliggör att besökare, varubud eller boende kan backa ut från fastigheten utan att bryta mot rådande lagstiftning i en cirkulationsplats. För att tillgodose trafiksäkerheten på platsen måste lösningen möjliggöra bibehållen tillgänglighet för ut och infart som tidigare från vår fastighet. Denna planlösning som försvårar vår tillgänglighet till

fastigheten är inte lämplig som den är utformad nu. Sophämtning och postgång för fastigheten kommer också bli ett trafiksäkerhetsproblem. Denna lösning måste vara anmärkningsvärt sällsynt att en fastighet belägen centralt i tätbebyggt stadsplanerat område tvingas till denna udda rondellösning. Det är dessutom anmärkningsvärt att kommunen haft obefintlig medborgardialog under hela planprocessen utom sista 3 månaderna

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Trafiksäkerhet och tillgänglighet för in- och utfart

Samhällsbyggnadskontoret vidhåller att fastigheten har användningen bostadsfastighet i den nu gällande detaljplanen. Den användning som finns i gällande detaljplan kommer fortsatt att vara möjlig efter detaljplanens genomförande. Då det är möjligt att ansluta till bostadsfastigheten gör kommunen bedömningen att det är ett hållbart alternativ för er bostadsfastighet.

Samhällsbyggnadskontoret gör bedömningen att det inte finns någon skyldighet eller behov från kommunens sida att säkerställa att det går att ta emot leveranser till och från fastigheten då det är en bostadsfastighet med användningen bostadsändamål i den gällande detaljplanen för fastigheten. Av den anledningen är det inte heller Strängnäs kommuns skyldighet eller ansvar att fastighetens utformning ska möjliggöra för frekventa större leveranser.

Det allmänna intresset att få till en fungerande trafiklösning för en högt belastad vägkorsning bedöms väga tyngre än intresset att möjliggöra för att sakägaren ska kunna backa in och ut från sin fastighet. Samhällsbyggnadskontoret gör bedömningen att det är möjligt att vända en personbil inom er fastighet vilket innebär att ni inte kommer behöva backa ut i cirkulationsplatsen.

Sophantering och posthantering för sakägare 1

Det kommer efter planens genomförande vara möjligt för postgång och sophämtning att utföras på samma sätt som idag. Sopbilen kommer att kunna nyttja fastighetens infart och köra upp delvis på den nya gång och cykelvägen. Planens genomförande innebär att trafiksäkerheten för postgång och sophämtning kommer att förbättras.

Medborgardialog i planprocessen

Detaljplanen har genomförts med standardförfarande. Enligt plan- och bygglagen (2010:900) finns ingen reglering av hur samrådet ska genomföras. Kommunen har skickat ut information om samråd till berörda, annonserat i tidningen och därefter samlat in skriftliga synpunkter. Samrådet pågick under tre veckor. Därefter har kommunen sammanställt synpunkterna i en samrådsredogörelse och skickat ut planförslaget på granskning. Granskningen varade i två veckor och två dagar vilket följer PBL:s krav på granskning. Kommunen har uppfyllt de krav på dialog som plan och bygglagen kräver för en plan som genomförs med standardförfarande.

ÖVRIGA MYNDIGHETER, FÖRETAG, SAMMANSLUTNINGAR OCH ENSKILDA

Privatperson 1

Fantastiskt önskar det blev en vid nästa korsning Storgatan Stallarholmsvägen också. Det är en livsfarlig 4-vägs korsning där barn cyklar och springer kors o tvärs.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Det finns planer på att upprätta en cirkulationsplats i korsningen Stallarholmsvägen/Storgatan. En cirkulationsplats i korsningen Stallarholmsvägen/Storgatan bedöms inrymmas i gällande detaljplan och behöver därför inte genomgå planprocessen.

Privatperson 2

Cykeltrafikanter, promenerande och speciellt barn och unga på väg till och från skolan är utsatta grupper i trafiken. Som bilist är det många saker att hålla koll på i korsning/rondell. Korsningen Kärnbogatan/ Stallarholmsvägen är livligt trafikerad. Alla, ffa barn är inte alltid helt trafikmogna.

Vårt förslag är att sätta upp trafikljus vid de planerade övergångsställena för att ytterligare trygga en säker trafikmiljö för cyklister, promenerande och bilister.

Synpunkten är underskriven av tre privatpersoner.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

En kombination av trafikljusreglering och cirkulationsplats är inte en önskvärd utformning då den skapar otydlighet i hur korsningen är tänkt att fungera, både för fordon och oskyddade trafikanter.

Trafikmiljön är en utsatt miljö för en oskyddad trafikant, framför allt för barn som lyfts i frågan. Trafikverket försöker därför utföra så tydliga trafiklösningar som möjligt. Ett övergångsställe placerat invid en korsning med en refug gör att fordonen har en lägre hastighet vid passage av platsen och oskyddade trafikanter kan passera ett körfält i taget. Därmed uppnås en högre trafiksäkerhet. En signal ger ytterligare något för förarna att fokusera på samtidigt som det kan ge en falsk trygghet för de oskyddade trafikanterna.

Privatperson 3

Varför i den 3vägskorsningen?? Det är ju i korsningen ut från Circle K mot Stallarholmsvägen det är kaos, ett livsfarlig ej målat övergångsställe till Gripsholmsskolan, utfart från stan, slottet och Smedjans trädgård. Det är bra, med en cirkulationsplats där ni planerat men INTE där den behövs som mest. Jag vill gärna veta om det planeras en lösning vid slottsutfarten/in-utfart till stan mot Circle K.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Det finns planer på att upprätta en cirkulationsplats i korsningen Stallarholmsvägen/Storgatan. En cirkulationsplats i korsningen Stallarholmsvägen/Storgatan bedöms inrymmas i gällande detaljplan och behöver därför inte genomgå planprocessen.

Privatperson 4 (anonym)

Inga fula konstverk i mitten. (I och för sig förväntar sig ingen det i Mariefred då sådant endast låts bekostas i Strängnäs.) Växtlighet i mitten vore perfekt. Avskalat. Enkelt. Agrart.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Detaljplanen kommer inte att styra utformningen av cirkulationsplatsen. Detaljplanen möjliggör enbart för att marken kan användas för cirkulationsplats.

Mariefreds hembygdsförening

Mariefreds hembygdsförening har inga avvikande synpunkter på förslag till genomförande, än det presenterade förslaget.

Blir en klar förbättring på många sätt för de boende i Mariefred.

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Synpunkten noteras.

SEVAB VA

Vatten-, spill- och dagvatten

Är det rätt att en allmän gata ska ligga som Kvartersmark? SEVABs VA-ledningar behöver säkras med u-område på kvartersmark.

Eftersom det finns behov av förnyelse, flytt/förändring av befintliga VA-ledningar så ser SEVAB ett behov av en ekonomisk uppgörelse som reglerar kostnader för VA mellan SEVAB, Trafikverket och Strängnäs kommun.

Dagvatten

Sidan 10, stycke 6 och sidan 15 stycke 1 i planbeskrivningen. Byt ut "Vattenförekomsterna inom området..." till "Dagvattenmängden från planområdet ..."

Samhällsbyggnadskontorets kommentar:

Vatten-, spill- och dagvatten

Samhällsbyggnadskontoret anser att det inte är någon större skillnad mot nuvarande förhållande. Merparten av SEVAB:s och andra ledningsägares ledningar ligger redan inom T-område i gällande detaljplan, se 0486-P11/5. Den nya detaljplanen tillåter alltså ingen annan markanvändning än nuvarande varför det inte blir en konflikt med de markförlagda ledningarna efter att vissa omläggningar gjorts i byggnadsskedet. U-områden betyder också att det inte får byggas ovanpå på ett sätt som begränsar ledningsägarens möjlighet att anlägga eller drifva ledningarna vilket skulle bli en begränsning som inte är önskvärd vid genomförandet av cirkulationsplatsen.

Ett avtal ska tas fram kring kostnads- och ansvarsfördelning för ledningsomläggningar och nyinvesteringar som undertecknas av berörda parter innan entreprenadarbetet påbörjas, se vidare under Avtal under rubriken Genomförandefrågor.

Dagvatten

Planbeskrivningen har justerats utifrån förslaget.

Samhällsbyggnadskontoret

Lena Calmegård
Planchef

Victoria Jacobsson
Planarkitekt